

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра стоматології дитячого віку

ЩОДЕННИК
виробничої лікарської
практики зі стоматології
дитячого віку

Студента _____

(П. І. Б.)

Одеса
ОНМедУ
2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра стоматології дитячого віку

ЩОДЕННИК
виробничої лікарської
практики зі стоматології
дитячого віку

Студента _____

(П. І. Б.)

Одеса
ОНМедУ
2023

УДК 614.253:[616-053.2+616.31-08-039.71]

Укладачі: професор Оксана Деньга, асист. Ірина Тарасенко, доцент Жанна Новікова, доцент Микола Коновалов, доцент Владислав Гороховський, доцент Людмила Цевух.

Рецензенти:

Василь Скиба, професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології

Станіслав Шнайдер, чл.-кор. НАМН України, професор, завідувач кафедри загальної стоматології

Рекомендовано до друку

*Центральною координаційно-методичною радою ОНМедУ
Протокол № 3 від 15 лютого 2022 р.*

Щоденник виробничої лікарської практики зі стоматології дитячого віку / уклад. : Оксана Деньга, Ірина Тарасенко, Жанна Новікова [та ін.]. — Одеса : ОНМедУ, 2023. — 12 с.

Щоденник є звітним документом, який презентує обсяг та якість роботи студента в період проходження навчальної практики зі стоматології дитячого віку.

УДК 614.253:[616-053.2+616.31-08-039.71]

© Уклад.: О. Деньга, І. Тарасенко,
Ж. Новікова та ін., 2023

© Одеський національний
медичний університет, 2023

ВСТУП

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА — це складова частина навчання, спрямована на підвищення рівня практичної підготовки студента, оволодіння сучасними методами діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань, організації праці в стоматологічних закладах, формування професійних умінь і навичок для прийняття студентом самостійних рішень на прийомі хворих.

ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА

Під час проходження практики студент **повинен:**

1. Виконати повний обсяг завдань, передбачених програмою практики.
2. Дотримуватися чинних у лікувально-профілактичних закладах правил внутрішнього розпорядку.
3. Вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку установи, на базі якої проводиться практика.
4. Брати участь у науково-практичних конференціях.
5. Нести відповідальність за доручену роботу та її результати нарівні зі штатними працівниками.
6. Додержуватись основних деонтологічних принципів.
7. Систематично заповнювати щоденник практики.
8. Своєчасно скласти залік з практики.

З обов'язками студента, з інструкцією з техніки безпеки та правилами охорони праці на робочому місці ознайомлений(а) _____

ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА ЗІ СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ

Мета практики — оволодіння студентами навичками діагностики, диференційної діагностики та лікування стоматологічних захворювань (зокрема, карієсу та його ускладнень, захворювань тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота) у дітей різного віку на підставі вивчення їхньої етіології, патогенезу, клінічних проявів, способів діагностики і диференційної діагностики, методів лікування, вибору та застосування сучасних стоматологічних матеріалів і лікарських засобів.

Студент повинен знати:

- сучасні уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів у дітей;
- аналізувати розповсюдженість та інтенсивність карієсу зубів у дітей у віковому аспекті та чинники, що впливають на ці показники;
- закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових зубів залежно від віку дитини;
- помилки й ускладнення при лікуванні карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей, вміння запобігати їм та усувати їх;
- сучасні уявлення про етіологію і патогенез пульпіту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- класифікацію пульпіту;
- закономірності клінічного перебігу пульпіту в тимчасових і постійних зубах у дітей різного віку;
- методи лікування пульпіту;
- помилки й ускладнення при лікуванні пульпіту у дітей, запобігання їм й усунення їх;
- сучасні уявлення про етіологію і патогенез періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- класифікацію періодонтиту;
- закономірності клінічного перебігу періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей різного віку;

— помилки й ускладнення при лікуванні періодонтиту у дітей, запобігання їм й усунення їх;

— етіологію, клінічні прояви, діагностику та принципи лікування травматичних уражень тимчасових і постійних зубів у дітей.

Студент повинен вміти:

— проводити діагностику та диференційну діагностику різних форм карієсу тимчасових зубів у дітей різного віку;

— проводити лікування карієсу тимчасових зубів у дітей різними методами (ремінералізуюча терапія, ART-методика, препарування і пломбування різними пломбувальними матеріалами, імпрегнаційний метод);

— проводити діагностику і диференційну діагностику різних форм карієсу постійних зубів у дітей різного віку;

— проводити діагностику і диференційну діагностику різних форм некаріозних уражень зубів у дітей різного віку;

— визначати лікувальну тактику та проводити лікування різних форм некаріозних уражень зубів у дітей різного віку;

— проводити лікування карієсу тимчасових зубів у дітей різними методами (ремінералізуюча терапія, профілактичне пломбування, препарування і пломбування різними пломбувальними матеріалами);

— призначати загальне лікування карієсу зубів дітям з декомпенсованою формою карієсу;

— діагностувати та проводити диференційну діагностику різних форм пульпіту в тимчасових і постійних зубах у дітей;

— проводити лікування пульпіту в тимчасових і постійних зубах у дітей з використанням різних методів;

— діагностувати та проводити диференційну діагностику різних форм періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей;

— проводити лікування періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей з використанням різних методів;

— проводити лікування різних видів травматичних уражень тимчасових і постійних зубів у дітей;

— розподіляти дітей з карієсом і його ускладненнями на диспансерні групи та проводити диспансерне спостереження за визначеними термінами.

**Тематичний план практичних занять
з виробничої лікарської практики
зі стоматології дитячого віку**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне оволодіння методами лікування карієсу, некаріозних уражень тимчасових і постійних зубів у дітей: особливості препарування каріозних порожнин, вибір пломбувальних матеріалів, техніка пломбування. Неоперативні методи лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей: показання, методика проведення	8
2	Практичне оволодіння методами лікування пульпіту тимчасових і постійних зубів у дітей. Вітальна ампутація та екстирпація пульпи. Девітальні методи. Показання, методики їх проведення. Ендодонтична обробка кореневих каналів, матеріали для obturaції кореневих каналів на різних етапах їхнього формування	8
3	Практичне оволодіння методами лікування періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей. Вибір методу лікування, техніка виконання, вибір матеріалів для кореневої пломби в тимчасових і постійних зубах у дітей. Прогноз	8
4	Сучасні інноваційні методи діагностики і лікування захворювань пародонта у дітей. Сучасні засоби лікування захворювань пародонта у дітей	6
5	Сучасні засоби та методи лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота у дітей	6
6	Диференційований залік	4

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних, семінарських занять (теоретично, опрацювання практичних навичок, умінь), теми: 1–5	12
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять, теми: 1–11	
2.1	Психологічні аспекти взаємовідносин в системі лікар/пацієнт у стоматології дитячого віку	2
2.2	Сучасні методи обстеження стоматологічного хворого	6
2.3	Алергени в стоматологічній практиці. Особливості стоматологічного прийому пацієнтів з алергією	4
2.4	Невідкладні стани в амбулаторній стоматологічній практиці. Алгоритми невідкладної допомоги	4
2.5	Інноваційні технології в лікуванні карієсу та некаріозних уражень зубів	6
2.6	Фізіотерапевтичні методи лікування в дитячій терапевтичній стоматології	6
2.7	Інноваційні технології в лікуванні карієсу та некаріозних уражень зубів	4
2.8	Лікарська тактика при травмі постійних зубів у дітей з несформованими і сформованими коренями	4
2.9	Сучасні засоби для лікування захворювань СОПР (нестероїдні протизапальні препарати, ферментні препарати, антиферментні препарати, кератопластики, кератолітики)	10
2.10	Сучасні засоби для лікування захворювань СОПР (препарати рослинного походження, антисептики, антибіотики, противірусні, антипротозойні та антигрибкові засоби)	10
2.11	Сучасні засоби для лікування захворювань СОПР (стероїдні протизапальні препарати, сорбенти, пробіотики, вітаміни, імуномодулятори)	6
3	Підготовка до диференційованого заліку	8

**Перелік практичних навичок
з виробничої лікарської практики
зі стоматології дитячого віку**

1. Обстеження пацієнта на стоматологічному прийомі у лікаря дитячого стоматолога-терапевта. Оцінка отриманих даних. Діагностичне використання барвників. Методика електроодонтодіагностики.

2. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Видалення зубних нашарувань різними методами. Надання рекомендацій з гігієни порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей хворого.

3. Покриття зубів у дітей лікувальними та профілактичними лаками, гелями.

4. Герметизація фісур постійних зубів у дітей. Імпрегнація твердих тканин тимчасових зубів.

5. Медикаментозна обробка уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта. Приготування та накладання лікувальних твердіючих та нетвердіючих пов'язок при захворюваннях тканин пародонта у дітей.

6. Препарування каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів з урахуванням виду пломбувального матеріалу.

7. Пломбування каріозних порожнин тимчасових зубів різними пломбувальними матеріалами.

8. Накладання та видалення тимчасових пломб з одонтотропними пастами при лікуванні карієсу та пульпіту.

9. Накладання та видалення герметичних пов'язок при лікуванні пульпіту та періодонтиту.

10. Ампутація й екстирпація пульпи тимчасових і постійних зубів. Діатермокоагуляція при лікуванні різних форм пульпіту.

11. Інструментальна обробка кореневих каналів тимчасових і постійних зубів.

12. Імпрегнаційні методи обробки кореневих каналів постійних і тимчасових зубів. Проведення інтрадентального електрофорезу.

13. Пломбування кореневих каналів тимчасових і постійних зубів з використанням твердіючих і нетвердіючих силерів різних груп та філерів.

14. Шліфування та полірування пломб із різних видів пломбувальних матеріалів.

Звіт студента про проходження практики

Практичні навички та маніпуляції	Заплановано	Виконано
1. Лікування неускладненого карієсу, у т. ч. демінералізації емалі на симуляторах	20–30	
2. Лікування некаріозних уражень твердих тканин зубів на симуляторах	5	
3. Лікування пульпіту на симуляторах: а) біологічний метод б) метод девіталізації пульпи в) ампутація г) екстирпація	4–6 2 2 1 1	
4. Лікування періодонтитів на симуляторах: а) хронічних б) гострих в) загострених хронічних	4–6 2 2 2	
5. Пломбування корневих каналів на симуляторах: а) пастами б) цементами в) гутаперчею	8–10 6 1 1	
6. Запломбовано зубів на симуляторах: а) цементами б) композитами (хімічного або фотополімерного твердіння)	10–20 10 10	
7. Лікування захворювань тканин пародонта на симуляторах	5–10	
8. Лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота на симуляторах	5	

Відмітка про складання диференційованого заліку _____

Підпис викладача _____

Рекомендована література

1. Медсестринство в стоматології : навч. посібник для мед. сестер зі стоматології, гігієністів зубних, помічників лікаря-стоматолога та зубних лікарів / І. П. Мазур, Л. О. Щербак, С. В. Хлебас [та ін.] ; за ред. І. П. Мазур; рец. : Л. В. Смаглюк, А. В. Борисенко. — К. : Медицина, 2017. — 160 с.
2. Профілактика стоматологічних захворювань : підручник для студ. стомат. факультетів закладів вищої медичної освіти / Л. Ф. Каськова, Л. І. Амосова, О. О. Кулай [та ін.] ; за ред. проф. Л. Ф. Каськової ; УМСА. — Стереотипне видання. — Львів : ПП «Магнолія 2006», 2019. — 404 с.
3. Сестринство в стоматології : навч. посібник / за заг. ред. проф. М. Д. Короля. — Полтава : ФОП Мирон І. А., 2019. — 312 с.
4. Терапевтична стоматологія дитячого віку : підручник. Т. 1, 2 / Л. О. Хоменко, Ю. Б. Чайковський, О. В. Савичук [та ін.] ; за ред. проф. Л. О. Хоменко. — К. : Книга плюс, 2016. — 328 с.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА	3
ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА ЗІ СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ	4
Тематичний план практичних занять з виробничої лікарської практики зі стоматології дитячого віку	6
Самостійна робота.....	7
Перелік практичних навичок з виробничої лікарської практики зі стоматології дитячого віку	8
Звіт студента про проходження практики.....	9
Рекомендована література.....	10

Навчальне видання

**ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ
ЗІ СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ**

Укладачі:

О. Деньга, І. Тарасенко, Ж. Новікова,
М. Коновалов, В. Гороховський, Л. Цевух

Формат 60x84/16. Ум.-друк. арк. 0,69. Тираж 100. Зам. 2518.

Одеський національний медичний університет
65082, Одеса, Валіховський пров., 2.
тел: (048) 723-42-49, факс: (048) 723-22-15
e-mail: office@onmedu.edu.ua
Свідоцтво ДК № 668 від 13.11.2001

